

חמוטל בר-יוסף: **שריקה**, הוצאת הקיבוץ המאוחד סדרת ריתמוס 2014, 95 עמ' "בוא נתחתן, קְשוק, תהיה עיניים שלי, אהיה לך אף/ תביא ירקות מהשוק/ אני אבשל גריסי פנינים/ נלד פה משותף/ שיצחק על כל הפנים" (שיר עמ' 55).

רחלי אברהם-איתן: **נובת האשכול**, הוצאת הקיבוץ המאוחד 2014, 158 עמ' "שבה לארץ הבטחה/ ריקה מהבטחה/ ידיים ענורות מילים/ של אהבה אובדות/ בענני רוח/ מצבת האבן של המתה/ היא הדבר הבטוח. אצבעותי ריקות.// אצבעותי ככנפי רוח" ('אצבעות ריקות', עמ' 115).

אורנה וייס: **האנויות שוקעות לאט**, הוצאת פרדס, סדרת כתוב 2014, 79 עמ' ספר ראשון. שירים ושלושה סיפורים. "אם אתעורר קרוב מאוד לחיים/ כמעט אגע בהם/ אקום גבוהה/ אנעל ככפכים/ אזורק בְּדָלִים/ אשרוק לגברים ברחוב/ תהיה לי דעה" ('זדה' 5, עמ' 65).

אורנה קדרי: **לפני שתפגוש אותי המלה**, הוצאת כרמל 2014, 63 עמ' "השאירו אותי/ גולמית/ לא מעובדת/ כטביעת כף רגל/ תועה/ בכטון החשוף/ נחבאת מאחורי/ קולב גבוה/ זכר/ לחורבן הבית" ('כדיוק למידותי' 23, עמ' 36).

גיורא פישר: **צידי חיים**, הוצאת קשב 2014, 85 עמ' "כמו על דחליל היו בגדיה/ הכובע בלע את ראשה/ אני הולכת למות אמרה/ כולנו הולכים, התחכמת:/ אני הולכת מהר/ והמשיכה ללכת לְאֵטָה" ('התחכמנו', עמ' 19).

פנינה עמית: **שברים**, הוצאת ספרא 2014, 72 עמ' "הם אמרו: היא דומה לו/ לא צוחק לא בוכה אוכל ושותה/ במשורה לחם ומים. לא יכול לאהוב. חתום/ וסגור בכאב// ורק לפני מותך כשאמרת לי בתך את/ לא/ כמוני:// האמנתי להם" ('אב', עמ' 6).

יונתן ברקאי: **באווירה הפסטורלית של בית העלמין**, הוצאת אבן חושן 2014, 73 עמ' "לשואה/ יתרונות ברורים/ השירה עולה ישר לשמים/ הכוריאוגרפיה לא דורשת סגנון/ פעלולי העשן באים בטבעיות/ הגופות נשפכות מן הפתחים בחן מרושל/ ואפילו סדר ההשתחוות קבוע" ('מיוזיקל', עמ' 45).

צבי עצמון: **כחול, לא כחול**, הוצאת קשב 2014, 59 עמ' "ערבה בוכיה/ שלא תפסיקי/ גם אם נגמר לך, וכבר/ יבשו הדמעות/ את מתאימה ככה לשפת הברכה, לסוכך על ספסל/ משכן לקנו של/ תור צוחק" ('עיצוב נוף', פארק, עמ' 38).

גלעד מאירי: **שחרור כתנאים מגבילים**, הוצאת קשב 2014, 64 עמ' "בחלונות מרצד קליף תלת-ממדי:/ פְּלָשִׁים מְטֵלִים, אפור/ אורנים בצדעי מבואות/ העיר, שְׂבַע שניות/ משוריינים, מים למכירה/ על מדף 'פז' מגורז, שְׁדוּת/ פְּלָנֵל משובצים, גְּבֻעוֹת/ מְרֻה וּלְבָנָה, טל על/ פְּנֵי פְּפֶר" ('חופשת קיץ' 2, עמ' 55).

רחל חלפי: **שוליים**, הוצאת הקיבוץ המאוחד, ריתמוס, 110 עמ' "אל תטעה// זה רק השביל הרק/ הרועד/ הכסוף/ הזוהר/ של החלזון/ הבישן/ המפקפק/ המהסס שלי/ שזוחל// זוחל// נמעך" ('זוהר', עמ' 12).

המלצות שתונקד

דנה אמיר: **כל שמותי**, הוצאת הקיבוץ המאוחד 2014, 136 עמ' שירים 1993-2013, מבחר הכולל גם שירים חדשים ואחרית דבה, בעקבות קריאה באלגיות דואינו לרילקה. "אימה גדולה, מושהית, והדקות המתקראת פנים/ שורות שורות והשקט, נועי, אף על פי כן נועי, אף על פי כן/ מה מפר את השְׁלֵה" ('ואף על פי כן', עמ' 29).

יונתן ברג: **שעות ליד העולם**, הוצאת קשב 2014, 116 עמ' "לא כדרכם היו הדברים, לא ישבנו/ במחיצתם של קדושים, הערב הַדָּס/ בצעדים אפלים שעה שצעקות/ עלו מבית המרוח של לְבַנְנֵנו// העץ איבד את כוחו המיתי/ הסוסים התכנסו בקצה האדמה/ צליפת האור הפכה קרה, החורף הקדים..." ('תום הישראליות', 1, עמ' 97).

יוסי יזרעאלי: **מחווה למשורר נחמן מברסלב**, הוצאת הקיבוץ המאוחד, סדרת ריתמוס לשיירה 2014, 62 עמ' "מה שמתרוצץ בהן, כוויות קדושות, זה אור/ שמתפטר מהמהירות שלו, ה'יהי חושך'/ שבו רועים סוסי האור שנים אחרי המהירות" ('מעשה בשבעת הקבצנים', 2 עמ' 34).

אוקטביו פאס: **שר על גדות הנייה**, מספרדית: טל ניצן, הוצאת קשב 2014, 170 עמ' מבחר שירים (1935-1987) משירי בכיר משוררי מכסיקו (1914-1998), חתן פרס נובל 1990. "צערי ברחוב הזה/ מהרהרים/ ברחוב אחר/ שבו/ אני שומע את צעדי/ חולפים ברחוב הזה/ שבו// רק הערפל אמיתי" (כאן, עמ' 61).

מאיר ויזלטיר: **מוצא אל הים**, הוצאת הקיבוץ המאוחד 2014, 85 עמ' מהדורה שלישית לספר שראה אור בשנת 1981 ועדיין הוא רלוונטי כתמיד. "בלילות/ מְטֵטֵלֵת האמת מְאֻבַּחַת כְּמַעְרַפֵּת/ מְשֵׁהוּ יֶשֶׁן, כבד ומטוכן./ הדם מצלצל כמו מתכת, והמתכת כמו חֲרוּדָה וירידים ועורקים" ('שחר חורפי' 6, עמ' 68).

אנה בלנדיאנה: **שפל החושים**, מרומנית: משה ב' יצחקי, הוצאת קשב לשיירה 2014, 73 עמ' "אני/ בְּדִיּוֹק כְּמוֹ/ חול בְּשֻׁעוֹן החול/ אשר/ יכול לְהִיּוֹת זְמַן/ רַק/ בְּ נִפְיָה" ('משפט תנאי', עמ' 24).

המלצות שתוקד

מייקל אייגן: **קשרים חבולים**, מאנגלית: עמית פכלר ואודי הררי, הוצאת כרמל 2014, 272 עמ' ספרו של הפסיכואנליטיקאי האמריקאי עוסק בחומרים שמהם עשויים החלומות; מאיר באור חדש את מושגיהם של ביון וויניקוט, דרך סיפורי מקרה של מטופלים ומודרכים. כולל פרק אישי המתאר את ילדותו והתגברותו של אייגן, ואת השפעות הבורהיים ותורת הקבלה על חשיבתו הקלינית.

ואלי דה לאנג: **אקורד אחרון של ילדות, עדויות מהליצאום היהודי בהאג 1941-1943**, הוצאת יד ושם 2014, 340 עמ' זיכרונות, קטעי יומנים ומחקרים מהתקופה שבה נאלצו היהודים ללמוד בבתי ספר נפרדים, אחד מהם היה הליצאום בפשיסטראט. שגרת ההוראה והתמודדות יומיומית עם תביעות הכיבוש הנאצי וגזרותיו. בית הספר פעל שנה וחצי בלבד והתלמידים לא שבו אליו לאחר חופשת הקיץ של 42, בו החל גירוש יהודי הולנד למחנות. ואלי דה לנאנג היא היסטוריונית וסופרת, חוקרת במחויבן היהודי באמסטרדם.

בלה גוטרמן: **ונתתי להם יד ושם, 60 שנות הנצחה**, תיעוד, מחקר וחינוך, הוצאת יד ושם 2014, 335 עמ' לרגל 60 שנה ל"יד ושם", רואה אור ספר בפורמט אלבומי הסוקר בקצרה, עשור-עשור את מהלך ההנצחה של קורבנות השואה והקמת רשות הזיכרון לשואה ולגבורה.

אהרן אפלפלד: **ימים של בהירות מדהימה**, הוצאת כנרת, זמורה ביתן 2014, 238 עמ' מסע גיאוגרפי ונפשי של תיאור גבר צעיר המשתחרר ממחנה הריכוז. הוא מתכוון להגיע לביתו מהר ככל האפשר, אך מתעכב בדרכו, פוגש אנשים בהווה ומתעמת עם דמויות העבר: דמות אמו הדומיננטית, אביו

בעקבות זיכרון נעורים של פרשיית אהבה שהיתה לו, שכללה היריון לא רצוי שלא הופסק, הוא מגיע לישראל ופותח בחיפושים אחרי בנו או בתו ואמם.

לידיה גורדון-קנכט: **עוברת אורח**, הוצאת פרדס 2014, 198 עמ' קורות של משפחה אחת העוברת מפולין דרך דרום אמריקה ועד לקיבוץ בישראל. בתוך כך מתוארת תנועת ההגירה הגדולה של היהודים במאה שעברה, וגם חשבון נפש אישי של המחברת עצמה.

טוני מוריסון: **הביתה**, מאנגלית: אלינוער ברג, הוצאת הספריה החדשה 2014, 142 עמ' הרומן העשירי של מוריסון, כלת פרס נובל לספרות (1993). פרנק מני חוזר משירותו הצבאי בקוריאה הלום קרב לאחר ששני חברי ילדותו נהרגו לידו. הוא משוטט בסיאטל רדוף התקפי חרדה וזיכרונות מסויטים. עד צאתו לעיר הולדתו, להציל את חיי אחותו בת העשרים במסע המאלץ אותו להתמודד עם הזיכרון ולשוב לחיים.

שירה סתיו: **אבא אני כוכשת, אבות ובנות בשירה העברית החדשה**, הוצאת דביר סדרת הקשרים 2014, 383 עמ' יחסי אבות ובנות בשירתן של דליה רביקוביץ, תרצה אתר ויונה וולך; שירה שדמות האב הנוכח או הנעדר ממלאת בה תפקיד מרכזי. סתיו טוענת כי "כל אחת מהמשוררות מחזירה לאב את האנושיות, הפגיעות, החלקיות והסופיות ומפרקת את יחסי השליטה המובנים של הסדר הפטריארכלי".

מיקה וֶלְטְרִי: **נוף הירח**, מפניית: רמי סערי, סדרת צפון, הקיבוץ המאוחד 2014, 188 עמ' הספר (החותם את סדרת צפון) כולל שתי נובלות, "נוף הירח" ו"פיץ ואן

ברוקלין", שביסודן סיפור חניכה. גיבור פיץ ואן ברוקלין הוא סטודנט צעיר בשנה מכרעת בחייו, גיבורי "נוף הירח" הם נער ונערה הנהפכים לגבר ולאשה במסגרת דתית שמרנית.

ז'רום פרארי: **הדרשה על נפילת דומי**, מצרפתית: רמה איילון, הוצאת ספרית פועלים 2014, 173 עמ' ליברו ומאתייה, סטודנטים לפילוסופיה לשעבר, מתכוונים להפוך את הבר המקומי של כפר קורסיקני קטן למקום מצליח. הבר הוא מקום מפגש והצטלבות לסיוויהם של תושבי הכפר, כשברקע מהדהדת דרשתו של אוגוסטינוס על נפילת רומי.

גבריאל מוקד: **תפישות היהדות של חיים נחמן ביאליק, שמואל יוסף עגנון ואודי צבי גרינברג**, הוצאת עמדה חדשה, עכשיו 2014, 183 עמ' מוקד מצביע על השוני הניכר בין תפיסות היהדות של שלושת היוצרים. טענתו היא כי רק תפיסתו של ביאליק תואמת את זו המקובלת על תנועת התחייה הציונית ועל הממסד הישראלי הציוני.

סיגל נאור פרלמן: **כשרות או אולי: פואטוביוגרפיה, עיון בשירתו פואטוביוגרפיה, המאוחרת של נתן זך**, הוצאת הקיבוץ המאוחד 2014, 176 עמ' נאור פרלמן מננה את שירתו המאוחרת של זך "שירה פואטוביוגרפית", ומציעה את המונח לצורך דיון בכל שירה שהקשריה הם אוטוביוגרפיים. בספרה זה היא מצביעה על אירועים בחיי זך ובחיים הציוניים שאותם הפך לחלק משירתו, אבולו על מות האם, פחד המוות, הנכונות בשירתו המאוחרת לכתוב שירה פוליטית, ואף ניסיון התקרבות מפתיע לאלתרמן המת.

